

Vi skal være aktivt mot diskriminering

MOBILISERING Også Psykologforeningen mobiliserer og skal jobbe for at flere med mangfoldig bakgrunn skal ta på seg verv. Her fra demonstrasjonen mot rasisme og diskriminering i Oslo. Foto: Stain Lysberg Solum / NTB Scanpix

Psykologforeningen skal jobbe for at flere med mangfoldig bakgrunn skal påta seg verv, og se på hvordan helsetjenester kan bli mer kultursensitive.

TEKST

Håkon Kongsrud Skard

PUBLISERT 1. juli 2020

EMNER

Diskriminering

rasisme

Psykologforeningen

Vi ser nå en mobilisering verden over mot rasisme og diskriminering, med opphav i George Floyds tragiske død og det forståelige sinnet som følger av politiets forskjellsbehandling av svarte i USA.

Norsk psykologforening stiller seg bak dem som krever endring, også her i Norge. Ikke bare fordi vi som nasjon har sett flere terrorhandlinger utført basert på rasistisk ideologi. Ikke bare fordi det flommer over av vitnesbyrd fra de som har opplevd og opplever rasisme her i Norge. Men fordi vi vet fra eget fag at diskriminering tar så

subtile former at det krever aktive mottiltak. Fordommer, heuristikker og gruppetenkning må alle utfordres for å oppnå mer likeverd. Prisen for diskriminering er høy. Både for den som blir rammet, og for samfunnet, fordi diskriminering tærer på tilliten fellesskapet er bygd på.

LES OGSÅ

Rasisme på psykologkontoret

Som psykolog med en annen hudfarge enn hvit har jeg ved flere anledninger fått rasistiske kommentarer fra klienter. Det som har overrasket mest, er holdningene til kolleger.

Feie for egen dør

«Systematisk diskriminering er et for viktig tema til å kun være gjenstand for festtaler eller forbigående oppmerksomhet»

Her må myndigheter og ikke minst media kjenne sin besøkelsestid. Det er behov for aktiv rekruttering av representanter for minoriteter og imøtegåelse av feilslutninger basert på gruppetilhørighet.

Vi kan begynne med å feie for egen dør. Vi vet at det er ufullstendig kunnskap om minoriteters psykiske helsebehov. Vi vet at det er behov for større kultursensitivitet i de tjenestene vi utformer og tilbyr. Ikke minst trenger vi større diversitet og inkludering i vår egen profesjon. Jeg vet at universitetene har diskutert hvordan de kan sørge for større diversitet på profesjonsstudiet. I Psykologforeningen diskuterte vi dette temaet på ledersamlingen vår i januar.

Men diskusjon, støtteerklæringer og gode intensjoner er lite verdt hvis de ikke følges opp med handling. Psykologforeningen er beredt til både å se på eget og medlemmenes virke. Fjorårets landsmøte fattet vedtaket: Landsmøtet ber om at det skaffes til veie et bredere kunnskapsgrunnlag om fordelingen av psykologtjenester og de samfunnsmessige konsekvenser av dette. Det er naturlig å se på etnisitet og kulturell bakgrunn når man prøver å avdekke eventuelle forskjeller i tilbudet til befolkningen.

LES OGSÅ

Systematisk diskriminering

Mangel på flerkulturell kompetanse hos psykologer slår inn i psykologiske utredninger og gjør at flerkulturelle risikerer lavere kvalitet i tjenestene.

Barrierer

Det er likevel ikke nødvendig å vente på resultatet av disse undersøkelsene for å handle. Jeg oppfordrer våre medlemmer til å se på egne arbeidssteder og tjenestetilbud med dette blikket. Har vi strukturer som hindrer likebehandling? Er det barrierer som hindrer minoriteter i å benytte helsetjenester de trenger? Eller, for å gjøre det mer konkret: Har du øvd nok på bruk av tolk i terapier? Tar du med kulturell kunnskap eller mangel på denne i forståelse av dine klienter? Har du som psykolog et kritisk blikk på hvor din egen praksis kan bidra til å fremmedgjøre minoritetsklientene dine? Dette er spørsmål vi bør stille oss, uten at det oppleves som anklager. Diskusjonen om diskriminering og hvilke tiltak som kan motvirke den, er vanskelig, men den behøver ikke å være vond.

Vi har arbeid mot diskriminering nedfelt i vårt prinsippprogram og vår fagetikk. Jeg er smertelig klar over at både våre medlemmer og foreningen selv hele tiden må prioritere og balansere mellom mange ulike gode hensyn. Likevel mener jeg at systematisk diskriminering er et for viktig tema til å kun være gjenstand for festtaler eller forbigående oppmerksomhet.

Psykologforeningen skal jobbe for at flere som har mangfoldig bakgrunn, skal påta seg verv, og se på hvordan helsetjenester kan bli mer kultursensitive. Når et problem ligger i systemet, må det jobbes systematisk både individuelt og innad i organisasjonen. Endring er krevende. Da krever det aktiv innsats.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 57, nummer 7, 2020, side

TEKST

Håkon Kongsrud Skard, president i Norsk psykologforening